

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: D. K.
e. č. X
st. přísl. X
t. č. pobytem: X

zastoupen Mgr. et. Mgr. Marek Čechovský, advokát
sídlem AK Čechovský & Václavek, s.r.o.
Opletalova 25, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky, odbor azylové a migrační
politiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 10. 2019, č. j. OAM-307/ZA-ZA11-P10-2019,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 6. 2020, č. j. OAM-447/ZA-ZA11-LE27-2019, **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobci na náhradě nákladů řízení částku **12 342 Kč**, a to ve lhůtě 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, advokáta se sídlem AK Čechovský & Václavek, s.r.o., Opletalova 25, 110 00 Praha 1.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 6. 2020, č. j. OAM-447/ZA-ZA11-LE27-2019 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu nebo AZ“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. Následně se již zabýval tím, proč nebyly v případě žalobce splněny podmínky pro udělení jednotlivých forem mezinárodní ochrany, a to na základě výpovědi samotného žadatele a aktuálních informací o zemi původu.
3. Žalovaný shrnul, že z tvrzení žalobce ve správním řízení vyplývá, že nebyl politicky aktivní, opustil Ukrajinu v květnu 2019. Již dříve pobýval v ČR v letech 1998 – 1999 a 2012, přičemž již jednou žádal v roce 2012 o azyl v Rakousku. Žalobce je HIV pozitivní od roku 1996 a má též hepatitidu typu C. Pochází z Doněcku, kde bydlel od 1993.
4. Žalovaný shrnul poznatky plynoucí z pohovoru ze dne 15. 5. 2019, doplňujícího pohovoru ze dne 21. 5. 2019 a druhého doplňujícího pohovoru ze dne 14. 10. 2019. Vyplývá z nich, že žalobce požádal o mezinárodní ochranu z důvodu války v Doněcku, dále pak kvůli pronásledování z náboženských důvodů na území kontrolovaném proruskými separatisty a také kvůli svým nemocem, neboť na Ukrajině nemůže získat potřebnou zdravotní péči (HIV pozitivní). Ve vztahu k jednotlivým formám mezinárodní ochrany žalovaný dospěl k následujícím závěrům.
5. Podle názoru žalovaného léčba nemocí žalobce na Ukrajině byla dostupná. Navíc žalobce trpí zmíněnými zdravotními problémy již od roku 1996, resp. od roku 2004 a podle svých slov na Ukrajině podstupoval potřebnou léčbu, která mu byla poskytována zdarma, a to i na území kontrolovaném proruskými separatisty, tak i po přestěhování do Slavjansku. Obecně žalovaný odkázal na Informaci OAMP Ukrajina – Právní prostředí pro národní aktivity řešení problematiky HIV a AIDS. Dále dospěl k závěru, že tvrzení o předpojatosti Ukrajinců ve Slavjansku jsou nevěrohodná. Žalobce nebyl ani diskriminován z důvodu náboženského vyznání (je příslušníkem náboženské společnosti Slovo života – Ukrajinská křesťanská evangelická církev). Nebyl ani diskriminován stran uplatnění na trhu práce. Pokud žalobce tvrdil, že má problémy s léčbou svých nemocí, pak se jednalo o selhání jednotlivce, nikoliv systému. Z hlediska možnosti udělení humanitárního azylu nejde o případ zvláštního zřetele hodný.

6. Žalovaný dovodil, že žalobce může stále na Ukrajině využít možnost vnitřního přesídlení. Ke skutečnosti, že již žalobce vnitřní přesídlení využil, žalovaný podotkl, že se nemusí se vracet na místo svého posledního bydliště (Slavjansk), ale jinam. Tvrzené potíže s proruskými separatisty lze podle žalovaného řešit rovněž vnitřním přesídlením a nejde o azylově relevantní důvody.
7. Ohledně otázky vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu žalovaný uzavřel, že na Ukrajině neprobíhá konflikt dle §14a odst. 2 písm. c) AZ. Žalovaný zdůraznil, že ozbrojené střety probíhající v Doněcké a Luhanské oblasti lze řešit možností přesídlení do jiné bezpečnější části Ukrajiny. Případné vycestování žalobce nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky ČR.
8. Žalovaný tak souhrnně uzavřel, že žalobce nesplnil zákonné podmínky pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, a proto mu mezinárodní ochrana nebyla udělena.

III. Žaloba

9. Žalobce brojí proti napadenému rozhodnutí v rozsahu azylu i doplňkové ochrany. Konkrétně namítl, že v jeho případě byly naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. a), b) AZ. Žalobce má strach z pronásledování z důvodů, které uvedl ve správním řízení, a rovněž tak zpochybnil bezpečnost na Ukrajině. Tvrdil, že mu měl být udělen humanitární azyl, jelikož je HIV pozitivní a trpí hepatitidou typu A, C. Tato skutečnost byla potvrzena jak předloženými lékařskými zprávami, tak vyjádřením Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra ze dne 8. 8. 2019.
10. Bez bližšího odůvodnění žalobce namítl, že podle jeho názoru je v jeho případě naplněn důvod podle § 12 písm. a) zákona o azylu. Žalobce má za to, že na Ukrajině byl vystaven pronásledování, a to i z důvodu svých politických aktivit.
11. Dále žalobce namítl, že v napadeném rozhodnutí chybí výklad neurčitého pojmu důvod zvláštního zřetele hodný. Žalobce je vnitřně vysídlená osoba a čelil diskriminaci ze strany ukrajinských orgánů i nestátních činitelů.
12. Dále žalobce namítal nižší úroveň lékařské péče a odmítnutí lékařské péče. Nižší úroveň lékařské péče společně se systémovým diskriminačním přístupem vůči obyvatelům z oblasti Doněcka a Luhanska tak představuje přímé a nepřípustné riziko, kterému by žalobce byl vystaven, kdyby mu nebyl udělen humanitární azyl. Výše uvedené skutečnosti však správní orgán ve svém rozhodnutí vůbec nerefletoval.
13. Žalobce je toho názoru, že mu měl být udělen azyl podle § 12 písm. b) AZ anebo doplňková ochrana. K doplňkové ochraně upozornil na možnost aplikace čl. 3 Úmluvy také na situace nedostatku vhodné péče či nedostatku zdrojů (ESLP Paposhvili proti Belgii). Žalobce je vážně nemocen, a proto má ztížený přístup ke zdravotní péči (vliv ozbrojeného konfliktu na jihovýchodě Ukrajiny). Právě ztížený přístup k lékařské péči za účelem léčby HIV a hepatitidy, a to v důsledku systémové diskriminace vůči vnitřně

vysídleným osobám, představuje vážné nebezpečí vážného, rychlého a nevratného zhoršení zdravotního stavu.

14. Žalovaný zcela jednak opomíjí, že přístup k lékařské péči byla po vypuknutí ozbrojeného konfliktu mezi ukrajinskými a proruskými separatistickými ozbrojenými složkami velmi ztížena, kdy žalobce fakticky nemohl získat žádné léky a jen díky jeho bývalé manželce měl vůbec přístup k životně důležitým lékům, ačkoliv povinnost zajistit lékařskou péči má zejména stát. Žalobce v tomto směru je přesvědčen, že žalovaný nedostal požadavku, aby skutečně ověřil, zda v domovské zemi žalobce je lékařské péče přístupná, dostatečná a vhodná k léčbě onemocnění.
15. Co se týká podmínek vnitřního přesídlení, žalobce namítl, že je diskriminován, v případě přesídlení nejde o účinné řešení, neboť ani po přesídlení do ukrajinskou vládou kontrolované oblasti nedošlo k nápravě situace. Žalovaný nedostatečně posoudil podmínky vnitřního přesídlení.
16. Žalobce nepopírá, že ukrajinské a jiné nevládní organizace provádějí celou řadu programů za účelem integrace vnitřně vysídlených osob. V této souvislosti žalobce odkazuje na zprávu č. 252 Crisis Group Europe z roku 2018, podle níž ukrajinská vláda tuto skupinu obyvatel zanedbává. Integrovaní programy doněckého a luhanského obyvatelstva tak v důsledku laxního přístupu vede k závěru, že opětovné začlenění vnitřně vysídlených osob nebude možné ani úspěšné, nezmění-li ukrajinské státní orgány svůj postoj vůči této zranitelné skupině obyvatel (International Crisis Group. *“Nobody Wants Us”: The Alienated Civilians of Eastern Ukraine*. Europe report No. 252. Brusel, Kyjev: 2018. Dostupné zde: <https://www.crisisgroup.org/europe-central-asia/eastern-europe/ukraine/252-nobody-wants-us-alienated-civilians-eastern-ukraine>). Pro dokreslení celé situace žalobce je nutné zdůraznit, že poskytování zdravotní péče vnitřně vysídleným osobám je předmětem konstantní kritiky ze strany Výboru OSN pro lidská práva.
17. Žalobce připojil k žalobě řadu lékařských zpráv (zpráva o ambulantním šetření ze dne 23. 5. 2019, zpráva o ambulantního šetření ze dne 19. 6. 2019, rozhodnutí o pracovní neschopnosti (2x), lékařská zpráva ze dne 21. 1. 2020, faktura nákupu léku Maviret ze dne 9. 6. 2020, ambulantní zpráva ze dne 18. 11. 2019, ambulantní zpráva ze dne 23. 7. 2019, ambulantní zpráva ze dne 19. 5. 2020, ambulantní vyšetření ze dne 9. 6. 2020, 2. 6. 2020, a ze dne 30. 6. 2020).
18. Ze všech shora uvedených důvodů žalobce navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí v celém rozsahu zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

19. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 6. 11. 2020 uvádí, že žalobce poukázal na obavu z pronásledování z důvodu jeho politické činnosti poprvé až nyní v žalobě. V dosavadním průběhu správního řízení naopak sám uvedl, že nebyl nijak politicky činný a o politiku se nezajímal. Názor žalobce, že byly dány důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. a) AZ se nezakládá na azylovém příběhu, který žalobce správnímu orgánu vyložil. Žalovaný proto s názorem žalobce nemůže souhlasit.

20. Obdobná situace platí i v případě názoru žalobce, totiž že byly dány důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) AZ. Podle výpovědi žalobce se jeho údajné zadržení separatisty netýkalo náboženského vyznání žalobce, nýbrž podezření ze špionáže. Žalobce si dále stěžoval na „provokování“ od ostatních lidí a to tehdy, když se přestěhoval z místa bydliště zasaženého boji, nicméně sám potvrdil, že si byl schopen najít zaměstnání i ubytování. Žalovaný odkazuje na napadené rozhodnutí, kde žalovaný po důkladném zhodnocení zpráv o zemi původu dospěl k závěru, že Ukrajina nabízí pro vysídlené osoby dostatek podpůrných programů v podobě materiální i finanční pomoci.
21. Co se týče dostupnosti léků, které žalobce nutně potřebuje, je zřejmé, že odmítnutí mu je předepsat bylo osobním selháním jednotlivce, nikoliv systému. Žádné jiné konkrétní námitky žalobce neuvádí a jiných forem mezinárodní ochrany se nedomáhá ani nenamítá další pochybení žalovaného. Zbytek žalobních námitek se týká pouze obecného nesouhlasu s postupy a závěry žalovaného, aniž by tyto byly jakkoli blíže konkretizovány.
22. V **replíce** ze dne 16. 12. 2020 se žalobce ohradil proti indiferentnímu přístupu žalovaného ve vztahu k dostupnosti léků, když konstatoval, že *odmítnutí mu je předepsat bylo osobním selháním jednotlivce, nikoliv systému*. Toto stanovisko jasně deklaruje nezájem žalovaného se jakkoliv zabývat tíživou situací žalobce, která vzhledem k jeho zdravotnímu stavu je již neúnosná. Závažné onemocnění, jakým je jistě HIV, společně s hepatitidou typu A a C žalobce přímo ohrožují na životě, nebude-li řádně léčena v souladu s poznatky lékařské vědy a praxe.

V. Řízení před krajským soudem

23. Ve **správním spisu** žalovaného se nacházejí následující listiny. Žalobce dne 15. 5. 2019 poskytl údaje k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kde mj. uvedl, že je ukrajinské národnosti a pochází z Doněcka, je křesťanského (protestantského) vyznání. Nikdy nebyl politicky aktivní. Trpí hepatitidou typu C a od roku 1996 je HIV pozitivní. Důvodem jeho žádosti je válka v Doněcku, pronásledování z náboženských důvodů a jeho nemoci. Dále jsou ve spisu založeny protokoly o pohovorech ze dne 15. 5. 2019 a doplňujícím pohovoru ze dne 21. 5. 2019.
24. Žalovaný dále vyžádal vyjádření Zdravotnického zařízení Ministerstva vnitra ke zdravotnímu stavu žalobce, které bylo podáno dne 8. 8. 2019. Podle závěrů této zprávy je léčba nemocí žalobce ambulantní a zdravotní stav je stabilizován. Žalobce je schopen transferu do vlasti za předpokladu, že tam bude pokračovat v ambulantní antivirové léčbě.
25. Žalobce též předložil certifikát o ukončení denního studia Biblického institutu (2000 – 2001) „Slovo života“ Ukrajinské křesťanské evangelické církve. Dále byl proveden další pohovor dne 14. 10. 2019, při němž žalobce zmínil, že v důsledku své aktivity (vozil humanitární pomoc do Doněcké lidové republiky) byl vyslýchán státní bezpečností,

která ho nutila k přiznání, že je členem strany Pravý sektor (proruští separatisté). Nebyla mu též poskytována léčba, neboť byl považován za proruského separatistu.

26. Co se týká informací k zemi původu, žalovaný shromáždil ve správním spisu následující dokumenty: Informaci belgického Generálního ředitelství úřadu pro cizince ze dne 8. 2. 2019 – Přístup k léčbě cirhózy jater, žloutenka typu C a závislosti na omamných látkách (opiátech) včetně přístupu k lékům, dále též Informaci sítě místních lékařů pracujících v zemích původu ze dne 9. 5. 2018 a 23. 4. 2018 – Dostupnost léků pro léčbu HIV/AIDS a Dostupnost léčby žloutenky typu B a D, HIV/AIDS, cirhózy jater a deprese včetně dostupnosti léků, jakož i Informaci sítě místních lékařů pracujících v zemích původu ze dne 6. 2. 2018 – Dostupnost léčby žloutenky typu C včetně dostupnosti léků. Další informace o Ukrajině se týkají sociálně ekonomické situace, péče o zdravotně postižené či situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, bezplatné zdravotní péče či informace o právním prostředí pro národní aktivity řešení problematiky HIV a AIDS. Mezi dalšími dokumenty také žalovaný založil do spisu Informaci OAMP ze dne 20. 23. 2019 – Vnitřně vysídlené osoby, a Informaci OAMP ze dne 17. 6. 2019 – Náboženská svoboda. Situaci v zemi z obecného pohledu mapují Informace OAMP ze dne 25. 4. 2019 – Situace v zemi (Politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách atd.) a Zpráva o stavu lidských práv na Ukrajině (Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva, květen až srpen 2018).
27. Při svém vyjádření k podkladům pro rozhodnutí žalobce uvedl, že konkrétní nemocnice a zdravotnická zařízení by měly poskytovat léčbu a léky, ale v případě vnitřně vysídlené osoby jsou problémy. Ve Slavjansku ho lékařka odeslala do jiného města (Svjatogorsk), kde mu také lékař neposkytl žádnou pomoc a chtěli se ho co nejdříve zbavit. Měl dobrý vztah s lékařkou v Doněcku. Žalobce doložil další listiny týkající se jeho diagnóz a invalidního důchodu (Penzijní fond Doněck). Poté již bylo vydáno napadené rozhodnutí.
28. Krajský soud nařídil ve věci **ústní jednání**, které se uskutečnilo dne 25. 2. 2022 v omluvené nepřítomnosti žalobce a za účasti zástupce žalobce a zástupce žalovaného. Krajský soud při jednání vyslechl úvodní přednesy zástupců účastníků a shrnul obsah soudního a správního spisu. Zástupce žalobce při svém přednesu žaloby znovu poukázal na situaci v zemi původu žalobce a zpochybnil závěr o vnitřním přesídlení. Poukázal též na úpravu obsaženou v čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, jehož aplikace ve věci je relevantní zejm. z hlediska současné situace na Ukrajině a tedy otázky poskytnutí doplňkové ochrany. Zástupce žalovaného se vyjádřil v tom smyslu, že trvá na napadeném rozhodnutí, neboť bylo vydáno v době, kdy bezpečnostní situace na Ukrajině byla ještě v pořádku.
29. V rámci důkazního řízení zástupce žalobce uvedl, že nepožaduje, aby bylo prováděno dokazování předloženými lékařskými zprávami. Dále zástupce žalovaného předložil novou zprávu o zemi původu – Informaci OAMP ze dne 23. 2. 2022 – Ukrajina – Aktuální bezpečnostní a politická situace, kterou soud provedl důkaz. Dále soud provedl důkaz tiskovou sestavou z www.mapy.cz, z níž jsou patrné hranice Doněcké lidové republiky a poloha města Slavjansk. Ve vztahu k současné situaci panující na Ukrajině (počátek války mezi Ruskou federací a Ukrajinou) krajský soud k důkazu provedl Prohlášení MZV ČR k invazi armády Ruské federace na území Ukrajiny ze dne

24. 2. 2022 a Informaci MZV ČR o vyhlášení válečného stavu ze dne 24. 2. 2022. K vývoji situace v oblasti krajský soud provedl též důkaz tiskovou sestavou článku ze serveru Aktuálně.cz (zdroj Reuters, ČTK) – „Prezident Zelenskyj: Ukrajina je v boji proti Rusku sama, většinu útoků ale odvrátila“.
30. Zástupci účastníků se k výsledkům provedeného dokazování se nijak nevyjádřili. Zástupce žalobce dále uvedl, že o aktuálním vývoji zdravotního stavu žalobce nemá žádné informace. K významu aktuální situace pro žalobce jeho zástupce uvedl, že nyní je jeho návrat z hlediska dostupnosti zdravotní péče na Ukrajině zcela vyloučen. Navíc současný ozbrojený konflikt na Ukrajině již ohrožuje všechny civilisty, a to nejen na jihovýchodě Ukrajiny. Zástupce žalovaného uvedl, že bezpečnostní situace na Ukrajině je proměnlivá, ale má za to, že zdravotní péče by měla být i tak dostupná. Původní důvody žalobce se nestávají aktuálnějšími, ale návrat na Ukrajinu je nyní problematizován bezpečnostní situací.
31. Na to krajský soud ukončil dokazování ve věci a po vyslechnutí konečných návrhů krajský soud přerušil jednání za účelem vyhlášení rozsudku ve věci samé.

VI. Posouzení věci krajským soudem

32. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
33. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
34. Žaloba je **důvodná**.
35. Úvodem krajský soud předesílá, že zkoumal, zda napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné či netrpí jinou vadou, kterou by soud musel zohlednit z úřední povinnosti. K takovému závěru však soud nedospěl, neboť napadené rozhodnutí je srozumitelně a logicky zdůvodněno a je postaveno též na dostatečných podkladech týkajících se žalobce i země jeho původu, které prokazovaly skutkový stav k datu jeho vydání z pohledu optiky § 75 odst. 1 s.ř.s.
36. Z takto zjištěného skutkového stavu v zásadě vyplývá, že žalobce pochází z Doněcka, pak se přestěhoval jako vnitřně vysídlená osoba do Slavjansku, který se nachází v severní části Doněcké oblasti, ale již za hranicemi Doněcké lidové republiky. Žalobce trpí HIV i hepatitidou a byl uznán invalidním v Doněcku. Důvody žalobce pro opuštění země původu byly následující: problémy s léčbou HIV (předepisování léků), dále obavy z konfliktu v Doněcku (žalobce zmiňoval zkušenosti se střelbou ve městě) a konečně problémy s uplatňováním náboženské svobody z důvodu křesťanského evangelického vyznání (náboženská společnost Slovo života). Tyto skutečnosti nejsou mezi účastníky sporné.
37. Nicméně zásadní změnu bezpečnostní situace na Ukrajině, kde těsně před konáním ústního jednání v předmětné věci došlo k vypuknutí ozbrojeného konfliktu (invazi

ruské armády na území Ukrajiny), lze zcela jednoznačně považovat za změnu, kterou soud je povinen zohlednit ve smyslu logiky čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice.

38. Podle čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice platí, že členské státy pro dosažení souladu s odstavcem 1 zajistí, aby účinný opravný prostředek obsahoval úplné a *ex nunc* posouzení jak skutkové, tak právní stránky, včetně případného posouzení potřeby mezinárodní ochrany podle směrnice 2011/95/EU, a to alespoň v řízeních o opravném prostředku u soudu prvního stupně. Toto ustanovení doposud nebylo českým zákonodárcem transponováno, ačkoliv lhůta k tomuto kroku již uplynula. Lze se ho tedy dovolávat přímo.
39. Krajský soud se existenci a intenzitě počínajícího válečného konfliktu mezi Ruskou federací a Ukrajinou, jakož i jeho vlivu na bezpečnostní situaci na Ukrajině, věnoval při jednání v rámci doplnění dokazování. Z něho jednoznačně vyplývá, že v současné situaci je Ukrajina v totálním ozbrojeném konfliktu, který ohrožuje civilní obyvatelstvo. V důsledku této situace je též střední a západní Evropa cílem přílivu vlny uprchlíků před tímto konfliktem. Ukrajina tudíž nemůže být materiálně považována za bezpečnou zemi původu (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 2. 3. 2022, č. j. 41 Az 2/2022 – 13, přístupný na www.nssoud.cz).
40. Z uvedeného pohledu se krajský soud zabýval uplatněnými žalobními námitkami a dospěl k následujícím závěrům. V první řadě se krajský soud ztotožnil s názorem žalovaného v tom směru, že příběh žalobce nemá akcentovaný politický rozměr, který by mohl vést k aplikaci § 12 písm. a) AZ. Žalobce na Ukrajině rozhodně nebyl pronásledován pro své politické přesvědčení či politické postoje. Veškeré jeho tvrzené potíže souvisely obecně s tím, že žalobce pochází z Doněcka, kde dominují prorusí separatisté. Žalobce se tak mohl dostávat do situací, kdy i na něj ukrajinská společnost nahlížela jako na proruského separatistu, jakkoliv k těmto lidem žalobce nepatří (srov. tvrzené podezření z členství ve straně Právý sektor). Tyto předsudky, které mohou v krajních polohách vést k diskriminačnímu jednání, však nelze v takové podobě hodnotit jako pronásledování.
41. Krajský soud se dále zabýval hodnocením žalovaného ohledně neudělení humanitárního azylu (§ 14 AZ). Podle citovaného ustanovení platí, že pokud *v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu*. Krajský soud konstatuje, že žalovaný shromáždil ve správním spisu dostatek informací týkajících se léčby hepatitidy typu C a HIV pozitivních pacientů, jakož i zdravotnictví na Ukrajině v obecném rozměru. K předloženým lékařským zprávám (které žalobce předložil i v soudním řízení) opatřil žalobce i vyšetření lékařem ministerstva vnitra. Je zřejmé, že žalobce netrpí nemocemi, které by na Ukrajině nebylo možno úspěšně léčit, ani nejde o situaci, že by nebyly v jeho zemi původu dostupné léky. Léčba žalobce má ambulantní charakter, tudíž tu nejde o případ, kdy by žalobce byl odkázaný na hospitalizaci. V průběhu soudního řízení ani nebylo prokázáno, že by se zdravotní stav žalobce zhoršil.
42. Krajský soud nesouhlasí se žalobcem, že žalovaný postupoval nezákonně při výkladu „případ zvláštního zřetele hodný“. Je pravdou, že žalobce ve smyslu citované judikatury se příliš podrobně nevěnoval obsahovému vymezení pojmu „případ zvláštního zřetele hodný“. To ovšem podle krajského soudu není v zásadě na závadu věci, protože

v případě neurčitých pojmů, které mají hypertrofovanou neurčitou oblast pojmu a nezřetelné hranice oboru prvků, které lze pod ně podřadit, jde právě především o zdůvodnění kvalifikačního úsudku, tedy podřazení skutkového stavu věci pod rozsah neurčitého pojmu.

43. V tomto ohledu je úsudek žalovaného odvislý od zjištěných skutkových okolností a jejich adekvátního hodnocení z hlediska „zvláštnosti“ případu. Toto hodnocení žalovaný v předmětné věci provedl adekvátně zjištěným skutkovým okolnostem a dostatečně podrobně. Co se týká změny poměrů v zemi původu, ty zcela zjevně prozatím nelze vyhodnotit ve vztahu k možnostem léčby žalobce. Je zřejmé, že v situaci válečného konfliktu, který zasahuje civilisty i fungování veškerých služeb a infrastruktury, by bylo mnohem složitější domoci se zdravotnické služby a získat potřebná léčiva. Toto hodnocení však podle názoru krajského soudu svou povahou nespadá již pod představu humanitárního azylu, ale představu rizika vážné újmy v důsledku probíhajícího vojenského konfliktu [§ 14a odst. 2 písm. c) AZ].
44. K hodnocení podmínek pro udělení azylu § 12 písm. b) AZ, pod něž žalovaný kvalifikoval především tvrzené problémy plynoucí z náboženského vyznání žalobce, lze uvést následující. V první řadě má krajský soud za to, že jde o pouhý střípek v mozaice silnějších důvodů, proč se žalobce uchýlil k opuštění své vlasti. Rozhodně nelze říci, že by namítaná diskriminace žalobce z důvodu náboženského vyznání (křesťan – protestant – příslušník tzv. „konfese padesátníků“) byla hlavním motivem k opuštění země. Z azylového příběhu žalobce nevyplývá, že by musel v zemi původu čelit kontinuálnímu či opakovanému útlaku ze strany většinově pravoslavné společnosti, nicméně s praktikováním jeho vyznání nepřímou souvisel incident, kdy byl zadržen separatistickou státní bezpečností v DNR, kam převážel humanitární pomoc. Žalovaný se tímto problémem zabýval dostatečně podrobně s tím, že připustil složitou situaci na jihovýchodní Ukrajině, tedy na územích kontrolovaných proruskými separatisty, kde nevykonává centrální ukrajinská vláda svou moc. Žalovaný odkázal správně na to, že situace byla řešitelná tzv. vnitřním přesídlením, které v případě žalobce po přestěhování do Slavjansku bylo z tohoto pohledu efektivní.
45. Z pohledu aktuální situace je však třeba, aby se i touto otázkou žalovaný z důvodu zásadní změny poměrů nově zabýval, neboť není prozatím zřejmé, k jaké změně z pohledu křehké konstrukce náboženské svobody na Ukrajině může dojít. V tomto ohledu je nepochybně podstatné stanovit, do jaké oblasti by se žalobce navracel, pokud by byl návrat do země původu nevyhnutelný. Je zjevné, že to bude možno vyhodnotit až s určitým časovým odstupem po ukončení válečných operací na Ukrajině.
46. Rozhodujícím důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí je nepochybně úvaha žalovaného o možnosti vnitřního přesídlení žalobce v rámci Ukrajiny, kterou žalovaný vztáhl jak k hodnocení podmínek pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. b) AZ, tak i podmínek pro udělení doplňkové ochrany z důvodu hrozby rizika vážné újmy.
47. Předně je nutné připomenout, že se na rozdíl o institutu azylu jedná o subsidiární formu mezinárodní ochrany, kterou lze žadateli udělit za předpokladu, že mu v případě návratu do země původu hrozí riziko vzniku vážné újmy z některého z taxativně uvedených důvodů, pokud nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

48. Za vážnou újmu podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu se považuje: „a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) *vážné obrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu*, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“
49. Podle ustanovení § 2 odst. 7 AZ platí, že *pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu jeho posledního trvalého bydliště a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
50. V tomto ohledu je změna poměrů spočívající v současné době probíhajícím válečném konfliktu na celém území Ukrajiny zcela určujícím faktorem. Hodnocení obsažené v napadeném rozhodnutí, které bylo založeno na statusu quo v době vydání napadeného rozhodnutí, již dnes nemůže obstát.
51. I z provedeného dokazování při jednání soudu vyplývá, že v současné době ČR nepovažuje pro své občany ukrajinské území za bezpečné. Boje probíhají jak na jihovýchodní Ukrajině, tak i v centrální či západní Ukrajině. Civilní obyvatelstvo nemá v zemi původu žalobce bezpečné útočiště. Za současné situace lze jednoznačně uzavřít, že vnitřní přesídlení nemůže být chápáno jako mechanismus alternativy před uprchnutím z válčící Ukrajiny.
52. Žalovaný se tedy v novém rozhodnutí musí zaměřit k otázce naplnění podmínek pro poskytnutí doplňkové ochrany žalobci z důvodu ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) AZ. Doplňková ochrana má dočasný charakter (minimálně 12 měsíců) a umožňuje přehodnocení podmínek pro její udělení po určité době (srov. § 17a AZ).

VII. Závěr a náklady řízení

53. Po důkladném přezkoumání napadeného rozhodnutí a řízení, které mu předcházelo, tedy shledal krajský soud žalobní námitky brojící proti nedostatkům v postupu žalovaného při hodnocení skutkového stavu a následném odůvodnění napadeného rozhodnutí jako důvodné a nezbylo mu tak, než napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení (výrok I.).
54. V této souvislosti krajský soud žalovanému ukládá, aby v navazujícím řízení v souladu se zákonem a ustálenou judikaturou opětovně a v kontextu individuálních okolností případu posoudil důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. b) AZ a doplňkové ochrany ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) AZ, a to na základě aktuální situace v zemi původu. Tímto právním názorem krajského soudu je správní orgán v dalším řízení vázán (ust. § 78 odst. 5 s. ř. s.).
55. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný byl ve

věci zcela neúspěšný, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. V řízení měl plný úspěch žalobce, kterému vznikly důvodné náklady na právní zastoupení zmocněným advokátem.

56. Ze soudního spisu vyplývá, že na odměně právnímu zástupci žalobce vznikly náklady za 3 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, doplnění žaloby a účast u soudního jednání) po 3 100,- Kč podle ust. § 7, ust. § 9 odst. 4 písm. d), ust. § 11 odst. 1 písm. b), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a dále také náklady na 3x režijní paušál po 300,- Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Jelikož zástupce žalobce doložil, že je plátcem DPH, soud náklady žalobce připadající na odměnu advokáta zvýšil o částku této daně. Celkem tedy vznikly žalobci náklady řízení ve výši 12 342 Kč, které je žalovaný povinen uhradit do 30 dnů od právní moci rozsudku, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 25. února 2022

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce